

kvælstoffattige jorder kan der være behov for tilførsel af mindre mængder kvælstof om efteråret til f.eks. vinterraps og frøgræs. Risikoen for tab af kvælstof ved udvaskning er især stor ved udbringning af flydende husdyrgødning om efteråret, hvilket bl.a. hænger sammen med, at der i flydende husdyrgødning findes et højt indhold af kvælstof i uorganisk form. Men også fra fast gødning vil udvaskningen sandsynligvis være mindst ved forårsudbringning. For at opnå en høj udnyttelse bør gødning udbringes om foråret.

Statens Planteavlsforsøg oplyser, at man ikke har kendskab til, at der gør sig specielle forhold gældende for gødning afsat af grise på friland i forhold til udbragt husdyrgødning med hensyn til omsætning i jorden og udvaskning af nitratkvælstof. Dette er også gældende for gødning afsat af andre fritgående husdyr.

Hertil kommer, at den uensartede fordeling af gødning afsat af fritgående dyr gør det vanskeligt at sikre, at der partielt ikke tilføres for meget kvælstof, herunder til den efterfølgende afgrøde, hvis der sigtes mod optimal gødskning af marken som helhed. Det vil i praksis være umuligt at dosere gødningstilførslen tilstrækkelig præcist på arealet, og udnyttelsen bliver herved mindre end udnyttelsen ved udbringning af husdyrgødningen.

Grise på friland svækker med deres naturlige roden i jorden endvidere plantedækket, og dermed formindskes planternes optagelse af kvælstof.

Så vidt vides foreligger der ikke direkte målinger af udvaskningen af kvælstof fra arealer med frilandsgrise.

Statens Planteavlsforsøg vurderer ud fra den foreliggende viden om udnyttelse af husdyrgødning, at samme mængde husdyrgødning anvendt i et traditionelt svinebrug og udbragt om foråret kan give en bedre udnyttelse end det, der vil kunne opnås på et areal med grise på friland.

Spm. nr. 1721

Til landbrugs- og fiskeriministeren (19/3 96) af: **Bent Hindrup Andersen (EL):**

»Kan ministeren bekræfte, at selv om kvælstofoverskuddet er større ved sohold på friland i forhold til konventionelt svinehold, så er kvæl-

stofbelastningen af miljøet på samme niveau, og hvad er i givet fald forklaringen herpå?«

Begrundelse

I besvarelsen af spørgsmål nr. 77 til Folketingets Landbrugs- og Fiskeriudvalg (alm. del – bilag 354) henviser ministeren til forsøg, som Landskontoret for Planteavl har gennemført, og hvor det konkluderes, »at kvælstofoverskuddet pr. ha/år vil – set over en 2-årig periode, hvor der er svin hvert andet år – være 50–60 kg N højere på ejendomme med udendørs svinehold sammenlignet med almindelige husdyrbrug«.

Spørgeren går ud fra, at der tænkes på rapporten »Kvælstofbalance og -tab ved udendørs sohold«. I denne rapport er ligeledes konkluderet, at kvælstoftabet fra de undersøgte frilandsbesætninger er af samme størrelsesorden som ved konventionelt svinehold. Der er således forskel på kvælstofoverskuddet og kvælstoftabet, idet frilandsproduktionen tilsyneladende medfører en større oplagring af kvælstof i jorden i form af organisk stof, hvilket netop hæmmer nitratudvaskning (bl.a. på grund af øget markkapacitet).

Ministerens svar på spørgsmål nr. 77 fra Landbrugs- og Fiskeriudvalget (alm. del – bilag 354) kan efterlade det indtryk, at miljøbelastningen er større ved frilandsproduktionen end ved traditionel produktion, hvilket ministeren bedes afkræfte.

Svar (28/3 96)

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Det fremgår af rapporten »Kvælstofbalance og -tab ved udendørs sohold« fra Landbrugets Rådgivningscenter, Landskontoret for Planteavl, at »de foreliggende måleresultater giver ikke grundlag for at konkludere, at nitratudvaskningen på kort sigt generelt er større ved udendørs sohold end ved konventionel svineproduktion«, at »omvendt giver målingerne heller ikke grundlag for at udelukke, at nitratudvaskningen ved udendørs sohold kan være større end ved konventionel svineproduktion«, samt at »ophobningen af organisk stof vil fortsætte, indtil der nås et nyt niveau, som svarer til driftsformen. På længere sigt, når det nye niveau er nået, må det forventes, at en større del af overskuddet vil tabes ved ekstra udvaskning«.